

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 118-0-Kž-08-000 140
Banja Luka, 18.11.2008. godine

U IME REPUBLIKE SRPSKE!

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Gorane Mikeš, kao predsjednika vijeća, te Redžiba Begića i Dragomira Miljevića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Sonje Matić, u krivičnom predmetu protiv optuženog D.M., zbog krivičnog djela ugrožavanja javnog saobraćaja iz člana 400. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske, odlučujući o žalbi branioca optuženog, advokata B.P. iz B., izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 013-0-K-06-000 005 od 18.6.2008. godine, nakon održane javne sjednice vijeća, u prisustvu republičkog tužioca Svetlane Brković, te branioca optuženog, advokata B.P. iz B., a u odsutnosti uredno obavještenog optuženog D.M., dana 18.11.2008. godine, donio je

P R E S U D U

Odbija se, kao neosnovana, žalba branioca optuženog D.M. i potvrđuje presuda Okružnog suda u Doboju broj 013-0-K-06-000 005 od 18.6.2008. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom Okružnog suda u Doboju broj 013-0-K-06-000 005 od 18.6.2008. godine, optuženi D.M. oglašen je krivim zbog krivičnog djela ugrožavanja javnog saobraćaja iz člana 400. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 22/00 – u daljem tekstu: KZ RS) i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 3 (tri) mjeseca. Na osnovu člana 63. stav 2. i 3 KZ RS optuženom je izrečena mjera bezbjednosti zabrane upravljanja motornim vozilima "B" kategorije u trajanju od šest mjeseci, računajući od dana pravosnažnosti presude, s tim da se vrijeme provedeno na izdržavanju kazne ne uračunava u trajanje ove mjere. Na osnovu člana 99. stav 1. Zakona o krivičnom postupku (u daljem tekstu: ZKP) optuženi je obavezan da snosi troškove krivičnog postupka u iznosu od 6.640,30 KM, te na ime paušala iznos od 300,00 KM, sve u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti presude, a pod prijetnjom izvršenja. Na osnovu člana 108. stav 3. ZKP oštećeni R.D. upućen je da imovinskopravni zahtjev u cjelosti ostvaruje u parničnom postupku.

Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavio branilac optuženog advokat B.P. iz B. i to zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona, bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i odluke o

kazni, a prema sadržaju žalbe i zbog odluke o mjeri bezbjednosti i troškovima krivičnog postupka, sa prijedlogom da se uvažavanjem žalbe pobijana presuda ukine i odredi održavanje pretresa pred ovim sudom.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Na sjednici vijeća Vrhovnog suda Republike Srpske, koja je na osnovu člana 310. stav 4. ZKP održana u odsutnosti uredno obavještenog optuženog, branilac optuženog je ostao kod svih razloga i prijedloga iz žalbe, dok je republički tužilac Svetlana Brković predložila da se žalba odbije kao neosnovana i prvostepena presuda potvrdi.

Ispitujući pobijanu presudu u dijelu koji se pobija žalbom, a u smislu člana 312. ZKP, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

U uvodu žalbe branioca optuženog naznačeni su svi zakonski osnovi za pobijanje presude predviđeni u članu 302. ZKP. Međutim, kako žalba sadrži konkretizovane razloge samo u pogledu osnova zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te s tim u vezi povrede krivičnog zakona, kod ovakvog sadržaja žalbe i zadržavajući se u granicama ispitivanja presude propisanim u članu 312. ZKP, nije bilo pretpostavki za ispitivanje presude u vezi sa bitnim povredama odredaba krivičnog postupka. Žalba nije istakla niti jednu od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka predviđenu u članu 303. stav 1. i 2. ZKP, ali je ukazala na povredu člana 6. stav 2. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, a koju povredu nalazi u tome da prvostepeni sud nije primjenio princip "in dubio pro reo", propisan u članu 3. stav 2. ZKP, jer da presudom nije rješavano na način koji je povoljniji za optuženog, a što je, prema stavu žalbe, u konkretnom slučaju trebalo učiniti jer da postoji sumnja u pogledu činjenice da je optuženi upravljao putničkim motornim vozilom u vrijeme nastanka predmetne saobraćajne nezgode. Ovakva je žalbena tvrdnja u direktnoj vezi sa razlozima žalbe iznesenim kod pobijanja presude zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pa će ocjena osnovanosti tog prigovora biti data ocjenjivanjem žalbenih prigovora po tom žalbenom osnovu.

Pravilnost činjenične osnove pobijane presude žalba osporava tvrdnjom da nema pouzdanih dokaza da je optuženi upravljao putničkim motornim vozilom dana 13.4.2001. godine, oko 6,40 časova, te preouzrokovao saobraćajnu nezgodu u kojoj je život izgubio D.D.. Ovakvu tvrdnju žalba obrazlaže analizom dokaza koje je u tom pravcu izveo tužilac, te analizom dokaza odbrane, prvenstveno zajedničkog nalaza i mišljenja vještaka saobraćajne struke N.V. i vještaka za sudsku medicinu dr Ž.K. Analizirajući dokaze koje je izvelo tužilaštvo i to nalaza i mišljenje vještaka saobraćajne struke S.S., kao i stručnog tima Fakulteta ... S., nalaze i mišljenje vještaka za sudsku medicinu Dr LJ.C., te S.-m. odbora M. fakulteta S., žalba u tim dokazima uočava određene nedostatke, kao i međusobne protivrječnosti, za koje smatra da su takvog značaja, da u konfrontaciji sa navedenim dokazom odbrane dovode do zaključka da nema pouzdanog dokaza u pogledu ključne činjenice koja se žalbom osporava.

Nasuprot navedenim žalbenim prigovorima, ovaj sud nalazi da je pobijana presuda, nakon svestrane i pravilne analize svih provedenih dokaza, izvedene u skladu sa odredbom člana 287. stav 2. ZKP, izvela pravilan zaključak o dokazanosti svih

odlučnih činjenica iz činjeničnog supstrata iste, pa tako i u pogledu sporne činjenice da je optuženi u vrijeme nastanka saobraćajne nezgode upravljao motornim vozilom kojim je nezgoda prouzrokovana. Do ovakvog zaključka ovaj sud je došao nakon analize svih prigovora iz žalbe.

Prije svega, a u vezi sa prigovorima o formalnom značaju i dokaznoj vrijednosti dokaza optužbe i dokaza odbrane, ovaj sud ukazuje na odredbu člana 15. ZKP prema kojoj pravo suda da ocjenjuje postojanje ili nepostojanje činjenica nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima. Nadalje, ovaj sud nalazi da je neosnovana tvrdnja žalbe da nalaz i mišljenje koji je u ime stručnog tima Fakulteta ... S. na glavnom pretresu izložio doc. dr O.L. nije nalaz ustanove već vještaka pojedinca. S tim u vezi ovaj sud ukazuje da u spisu postoji naredba prvostepenog suda od 05.01.2007. godine da se u ovom krivičnom predmetu na prijedlog tužioca naređuje saobraćajno-tehničko vještačenje koje se povjerava timu vještaka S. fakulteta u S., te da je postupajući po toj naredbi ekspertizu saobraćajne nezgode iz januara 2008. godine sačinio Fakultet ... S., Katedra za ..., koji je odlukom od 08.11.2007. godine za provođenje ovog vještačenja odredio doc. dr O.L., dipl. inž. saobraćaja i inž. Z.D.. Činjenica da je nalaz i mišljenje na pretresu obrazložio jedan od članova tog stručnog tima ne mijenja karakter datog nalaza i mišljenja, a kako se to ističe u žalbi. Ista ocjena odnosi se i na prigovor u vezi sa nalazom i mišljenjem S.-m. odbora M. fakulteta S. od 12.6.2007. godine, a koji je na glavnom pretresu izložio dr H.Ž., kao jedan od članova tog odbora. Žalba takođe neosnovano ukazuje da vještaci dr L.J.C. i S.S. nisu sačinili zajednički nalaz i mišljenje, jer u spisu postoji nalaz i mišljenje od 02.10.2006. godine, koji sadrži analizu svih tragova predmetne saobraćajne nezgode, povreda nastradalog D.D., kao i povreda koje je zadobio optuženi, sa mišljenjem i zaključkom po kojem je u vrijeme nezgode nastradali D.D. bio na mjestu suvozača, dok je optuženi bio vozač, koji nalaz i mišljenje je potpisan od strane oba ova vještaka. Nasuprot tome, žalba pravilno uočava da od strane Fakulteta ... i M. fakulteta S. nije sačinjen zajednički nalaz i mišljenje, jer je sudsko-medicinska ekspertiza sačinjena 12.6.2007. godine, a ekspertiza saobraćajne nezgode u januaru 2008. godine. Međutim, to po ocjeni ovog suda nije od značaja za pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, a kako to nameće žalba, posebno kada se ima u vidu da je dr H.Ž., kao jedan od članova sudsko-medicinskog odbora na glavnom pretresu na kojem je izložio nalaz i mišljenje M. fakulteta S., kroz pitanja branioca optuženog i članova sudskog vijeća bio upoznat sa zaključcima i utvrđenjima iz nalaza i mišljenja fakulteta za saobraćaj i veze, te je istakao da to ništa ne mijenja u njihovom nalazu i mišljenju, a koji je uglavnom baziran na zapisniku o obdukciji leša nastradalog D.D. Ocjenjujući navedene žalbene prigovore može se zaključiti da žalba prenaplašava značaj interdisciplinarnog vještačenja, koje u svakom slučaju ima svoj značaj radi svestranog razjašnjenja spornih činjenica na bazi znanja različitih profila struke, ali provođenje takvog dokaza nije zakonom posebno regulisano, a niti je određena posebna dokazna vrijednost takvog vještačenja.

Analizirajući nalaze i mišljenja vještaka optužbe, žalba uočava određene nesaglasnosti vezano za objašnjavanje dinamike toka saobraćajne nezgode i s tim u vezi način ispadanja nastradalog iz vozila, kao i noge koja mu je amputirana. Žalba takođe ukazuje da vještak S.S. nije bio dosljedan u pogledu objašnjavanja toka saobraćajne nezgode, pa s tim u vezi primjećuje da je tu dinamiku ovaj vještak tokom postupka različito objašnjavao, te da je tek prilikom unakrsnog ispitivanja od strane

branioca optuženog prihvatio da je propustio da uoči oštećenja na zadnjem dijelu vozila, te je nakon toga objasnio da je sa drugom preprekom vozilo kontaktiralo zadnjim dijelom, a nakon što se zarotiralo prilikom udara u prvu prepreku. Pored toga uočava se da su vještaci optužbe dali različita objašnjenja u kojoj fazi nezgode je došlo do ispadanja nastradalog iz vozila i kako je nastradali mogao ispasti iz vozila, pa je tako vještak S.S. bio izričit u tome da je ispadanje nastradalog moglo biti samo kroz prednje vjetrobransko staklo, dok iz nalaza i mišljenja Fakulteta ... S. proizilazi da je isti mogao ispasti kroz prozor suvozačevih vrata. Suštinsku manjkavost svih ovih nalaza i mišljenja žalba nalazi u tome da zaključci u vezi sa mehanizmom povređivanja nastradalog nisu bazirani na detaljnom pregledu unutrašnjosti vozila sa ciljem pronalaska eventualnih pouzdanih biloških i drugih tragova, a što je propušteno prilikom vršenja uviđaja, te nije učinjeno ni kasnije.

Svi navedeni žalbeni prigovori po ocjeni ovog suda ne dovode u sumnju pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja iz pobijane presude. Za ovakvu ocjenu ovaj sud prije svega ukazuje da isticanjem navedenih razlika i nedosljednosti u nalazima i mišljenjima vještaka optužbe žalba zanemaruje da iz svih ovih nalaza i mišljenja proizilazi zaključak da je optuženi bio vozač u vozilu kojim je prouzrokovana nezgoda, a da se nastradali D.D. nalazio na poziciji suvozača. Za takav zaključak svi vještaci optužbe iznose uglavnom istu argumentaciju. Na pravilnost takvog zaključka i po ocjeni ovog suda prvenstveno ukazuju oštećenja na vozilu koje je učestvovalo u nezgodi, na kojem su, a što je jasno vidljivo iz fotodokumentacije lica mjesta i vozila, daleko veća oštećenja desne strane, u odnosu na lijevu stranu gdje se nalazi vozač. Kod ovakvog stanja vozila i bez pregleda unutrašnjosti istog, jasno je da je suvozač u tom vozilu morao zadobiti daleko teže povrede u odnosu na vozača. Takođe, ovakav izgled vozila kod kojeg je prvenstveno desna strana sabijena i znatno oštećena, ukazuje da je upravo suvozač u tom vozilu mogao zadobiti sve povrede koje su zapisnikom o obdukciji utvrđene kod nastradalog D.D., te kao takve opisane u izreci pobijane presude. To se posebno odnosi na mogućnost amputacije lijeve noge nastradalog, za koju su svi vještaci optužbe saglasni da je ista mogla biti nanesena oštrinom nekog predmeta, kao što je lim automobila. Takođe treba ukazati da su vještaci optužbe dali saglasno objašnjenje, koje je kao takvo i po ocjeni ovog suda u svemu prihvatljivo, iz kojih razloga nastradali takve povrede ne bi mogao zadobiti da se nalazio na mjestu vozača, prvenstveno ukazujući da bi u tom slučaju moglo doći do povreda srčanog mišića, pucanja grudne aorte, da bi povreda rebara bila koncentrisana u gornjem dijelu grudnog koša, a što nije slučaj kod nastradalog, kod kojeg su konstatovane povrede donjih rebara. Pored toga, kako to pravilno naglašava i pobijana presuda vještak za sudsku medicinu L.J.C., a što je potvrđeno i nalazom i mišljenjem M. fakulteta S., odbili su mogućnost da je nastradali mogao sjediti na mjestu vozača i da bi do povređivanja i amputacije njegove lijeve noge moglo doći na način da se njegova lijeva noga našla između betonskog cokla i ruba praga vozila (kako to u zajedničkom nalazu i mišljenju vještaka odbrane iznosi vještak za sudsku medicinu dr Ž.K.), pri čemu se kao ključni argumenat iznosi da bi u takvom slučaju tkivo i mišići noge bili nagnječeni, a kosti razorene, dok je kod nastradalog utvrđeno da su ivice i strane rane ravne i krvlju podlivene, što izgleda kao da je noga presječena nožem. Povrede koje je zadobio optuženi (rana lijeve obrve i lijevog tjemenog predjela, te rana na donjoj usni i lijevoj šaci), a posebno izostanak povreda nogu, kako to po ocjeni ovog suda pravilno zaključuje vještak dr L.J.C., a kada se sagledaju oštećenja na vozilu, ne potvrđuju tezu odbrane da se optuženi mogao nalaziti na mjestu suvozača. Iz svih navedenih razloga, a koji su izneseni i u obrazloženju pobijane

presude, proizilazi nesumnjiv zaključak da je u vrijeme nastanka predmetne saobraćajne nezgode vozilom upravljao optuženi, a da se nastradali D.D. nalazio na mjestu suvozača.

U pravcu osporavanja pravilnosti prednjeg zaključka žalba neosnovano naglašava značaj zajedničkog nalaza i mišljenja vještaka odbrane N.V. i dr. Ž.K., tvrdnjom da su jedino ovi vještaci na nedvosmislen način objasnili tok nastanka saobraćajne nezgode, te mehanizam povređivanja lica koja su se nalazila u vozilu. Nasuprot tvrdnji iz žalbe da jedino ovaj dokaz daje vremensko-prostornu analizu nezgode, te analizu oštećenja vozila i povreda lica u vozilu, ovaj sud nalazi da je takva analiza sadržana i u nalazima vještaka optužbe. Žalba nije dosljedna kada uočava manjkavost u pogledu osnova za davanje nalaza i mišljenja o mehanizmu povređivanja nastradalog koja proizilazi iz činjenice da nije izvršen unutrašnji pregled vozila, jer se to podjednako odnosi i na dokaz odbrane, pošto ni vještaci odbrane nisu vršili unutrašnji pregled oštećenog vozila. Konačno, kada se imaju u vidu naprijed izneseni argumenti zbog kojih se ne može prihvatiti zaključak iz nalaza i mišljenja vještaka odbrane o mehanizmu povređivanja nastradalog, a posebno kada je u pitanju amputacija njegove noge, ovaj sud nalazi da dokazima koje je izvela odbrana nije dovedena u sumnju pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja na kojem se temelji pobijana presuda. Ovakav zaključak odnosi se i na iskaze svjedoka L.J.L. i D.U., koji su, kako se to ističe u žalbi, izjavili da su optuženog zatekli na mjestu suvozača i da su morali pajsrom odvaliti prednja desna vrata kako bi ga izvukli iz vozila. Obzirom na tok nastanka saobraćajne nezgode, posebno rotiranje i prevrtanje vozila, položaj u kojem je nakon nezgode zatečen optuženi ne mora odgovarati položaju u kojem se isti nalazio u vrijeme nezgode.

Iz svih navedenih razloga neosnovano se žalbom presuda pobija zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te ukazuje da je u konkretnom slučaju bilo mjesta primjeni principa "in dubio pro reo" i da je s tim u vezi na štetu optuženog povrijeđen član 6. stav 2. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Kako se povreda krivičnog zakona žalbom izričito izvodi iz tvrdnje o pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, te kako su prigovori po tom osnovu ocjenjeni neosnovanim, samim tim se presuda neosnovano pobija i po ovom žalbenom osnovu.

Ispitujući pobijanu presudu u dijelu odluke o kazni, ovaj sud nalazi da je utvrđene olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, a čije postojanje se žalbom ne dovode u sumnju, prvostepeni sud pravilno vrednovao kada je optuženom izrekao kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 3 (tri) mjeseca. Blažom kaznom od izrečene se, ni po ocjeni ovog suda, u konkretnom slučaju ne bi mogla ostvariti svrha kažnjavanja propisana u članu 31. KZ RS.

Neosnovano se kroz razloge žalbe presuda pobija i zbog odluke o mjeri bezbjednosti. Obzirom na okolnosti pod kojima je krivično djelo izvršeno, a posebno činjenicu da je optuženi vozilom upravljao u stanju teškog pijanstva, i po ocjeni ovog suda proizilazi da je opasno da on za određeno vrijeme upravlja motornim vozilima "B" kategorije, pa je pobijana presuda i u ovom dijelu pravilna i zakonita.

Konačno, neosnovani su i žalbeni prigovori kojima se osporava pravilnost odluke o troškovima krivičnog postupka. Kako se žalbom ne osporava da je optuženi obavezan na snošenje troškova koji u smislu člana 96. stav 2. ZKP predstavljaju troškove krivičnog postupka, a niti se osporava obračun tih troškova, u situaciji kada je pobijanom presudom optuženi oglašen krivim, pravilno je na osnovu člana 99. stav 1. ZKP isti obavezan da naknadi troškove krivičnog postupka u iznosu od 6.640,30 KM. Žalbeni prigovor da optuženi ničim nije doprinio nastanku tih troškova, te da su isti rezultat neprofesionalnog i neodgovornog postupanja tužilaštva, sve i kada bi to bilo tačno, ni na koji način nije od uticaja na pravilnost i zakonitost odluke o troškovima krivičnog postupka. Ovakav prigovor bio bi od značaja samo kada bi se radilo o odluci o ostalim troškovima koje ima u vidu odredba člana 98. stav 1. ZKP (troškovi dovođenja, odgađanja istražne radnje ili glavnog pretresa, te skrivljeni troškovi krivičnog postupka).

Radi svega izloženog, a na osnovu člana 319. ZKP, žalba branioca optuženog odbijena je kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena.

Zapisničar
Sonja Matić

Predsjednik vijeća
Gorana Mikeš

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić